06/07/2019

π. Αντώνιος Καλιγέρης: Πρώτα και κύρια είμαστε σύζυγοι!

/ Γνώμες

Πρίν ἀπό λίγες ἡμέρες, σέ μιά ὁμάδα γονέων, ἀκούστηκε τό παράπονο: «Κουράστηκα νά μέ κρίνουν τά πεθερικά μου καί οἱ γονεῖς μου γιά τήν ἀνατροφή πού δίνω στά παιδιά μου. Κουράστηκα μέ τήν κριτική αὐτή εἴτε γίνεται μέ λόγια εἴτε μέ νεύματα».

Δέν μέ αἰφνιδίασε τό παράπονο αὐτό γιατί τό ἔχω ἀκούσει πολλές φορές. Τόσες πού νομίζω ὅτι ἀποτελεῖ ἕνα ἀπό τά πεδία διαμάχης τῶν γενεῶν!

Ἐκεῖνο ὅμως πού προκαλεῖ ἀπορίες εἶναι γιατί ὑπάρχει αὐτό τό πεδίο διαμάχης. Τί

προσπαθοῦμε νά ἀποδείξουμε; Θεωρῶ πώς καί οἱ δύο πλευρές ἔχουν πολλά τά ὀποῖα ὅμως δέν ἔχουν σχέση μέ τήν ἀγωγή τῶν παιδιῶν. Οἱ μεγαλύτεροι προσπαθοῦν νά ἀποδείξουν ὅτι τά κατάφεραν, ἐνῶ οἱ νεώτεροι ὅτι τά καταφέρνουν μιά χαρά χωρίς τούς μεγαλύτερους. Πρόκειται γιά ἕναν ἀνταγωνισμό πού ἀποδεικνύει ἀπό μιά ἄλλη πλευρά τήν παιδοκεντρικότητα τῆς ἑλληνικῆς οἰκογένειας καθώς καί τίς ἀνασφάλειες τῶν ἐνηλίκων.

Ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν μετατρέπεται ἀπό πεδίο συνάντησης τῶν γενεῶν σέ χῶρο μέτρησης τῆς ἐπιτυχίας τῶν μεγαλυτέρων.

Ἡ ἀγωνία ὅλων γιά τήν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν καταλήγει νά εἶναι ἄδικη γιά τό ἴδιο τό παιδί. Μετατρέπεται στή συνείδησή μας σέ παιδί «Μεσσίας». Χωρίς νά τό καταλαβαίνουμε ἀνατρέφουμε γενιές παιδιῶν τά ὀποῖα ἀπό τή γέννησή τους εἶναι φορτωμένα μέ γιγά-ντιες, σέ σχέση μέ τίς δυνατότητές τους, προσδοκίες. Οἱ γονεῖς περιμένουν ἕνα παιδί, ὅπως κάποτε ἡ ἀνθρωπότητα περίμενε τόν πραγματικό Μεσσία, γιά νά γίνει τελικά αὐτό πού ἐκεῖνοι θέλουν!

Μιά ἀντίστοιχη ἀντίληψη, ἡ ὁποία συνδέεται μέ τήν προηγούμενη παρατήρηση, προκύπτει ἀπό τήν ἄποψη πού ἔχουν πάρα πολλοί γονεῖς ὅτι, δηλαδή, ἡ σωστή διαπαιδαγώγηση περνᾶ ἀπό τόν δρόμο τῶν ὑποχρεώσεων καί τῆς ὑπερ-ἀπασχόλησης καί ὄχι τῆς μετάδοσης ἤ τῆς ἔμπνευσης τῶν παιδιῶν καί τῆς δημιουργικότητας.

Τά παιδιά, παρατηροῦν οἱ εἰδικοί, πάσχουν ἀπό τήν ὑπερβολική βοήθεια πού προσφέρουν οἱ γονεῖς τους. Ἀπό τό εἶδος τῆς ἀνατροφῆς πού ὀνομάστηκε «ἀνατροφή ἑλικόπτερο», ἐξαιτίας τῆς προσπάθειας τῶν γονέων νά ὑπαγορεύουν κάθε βῆμα στό παιδί τους ἀλλά καί νά ἱκανοποιοῦν προκαταβολικά κάθε ἀνάγκη του.

Ἡ μεγάλη πλειοψηφία ἀνδρῶν καί γυναικῶν εἰσέρχεται στόν γάμο γιά νά ἐκπληρώσει ἕνα καθῆκον. Εἶναι ἐνδεικτική ἡ ἀπάντηση τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας αὐτῶν πού ἀπαντοῦν στό ἐρώτημα

«Γιατί θέλεις νά παντρευτεῖς»; «Μά, γιά νά κάνω (ἴσως νά κάνουμε) παιδιά!»

Στατιστικά ἔχει ἀποδειχθεῖ σήμερα ὅτι ἡ κυριότερη αἰτία σύναψης γάμου εἶναι ἡ ἐπιθυμία γέννησης ἑνός παιδιοῦ.

Ὁ ἔρωτας καί ἡ ὀμορφιά τῆς παρουσίας του, ἡ ἀνθοφορία τῆς ἀγάπης μοιάζει νά κλείνεται ἐκτός τῶν συζυγικῶν διαμερισμάτων. Ὁ γάμος καί ἡ ἀνατροφή συνδέονται μόνο μέ ὑποχρεώσεις, εὐθύνες καί καθήκοντα.

Ἡ δημιουργία, ἡ ὡραιότητα τῆς κοινῆς πορείας, ἡ χαρά τῆς ἀνάπτυξης; Εἶναι δυσεύρετες ἔννοιες στό καθημερινό οἰκογενειακό λεξιλόγιο.

Ὅμως ἡ σπορά συχνά ζητᾶ νά περπατήσουμε μέσα στά αὐλάκια τοῦ χωραφιοῦ τό ὁποῖο συχνά κρύβει ἀνατροπές! Τήν ἀνατροπή πού κομίζει ὁ ἄνθρωπος πού μεγαλώνει, ὁ ὁποῖος ἔχει τή φροντίδα μας, τό ἐνδιαφέρον μας ἀλλά καί τίς δικές του ἀπόψεις οἱ ὁποῖες συχνά μᾶς δυσκολεύουν.

Οἱ σύζυγοι δέν τεκνογονοῦν. Μέ ἄλλα λόγια δέν ἀποκτοῦν ἁπλά παιδιά ἀλλά ποιοῦν! Τό ρῆμα ποιῶ τό χρησιμοποιοῦμε ὅταν θέλουμε νά ὑπογραμμίσουμε ὅτι κάτι τό δημιουργοῦμε, δέν μᾶς προέκυψε. Ἡ λέξη ποίηση παράγεται ἀπό τό ἴδιο ρῆμα. Οἱ γονεῖς δέν γεννοῦν ἁπλά ἀλλά δημιουργοῦν, διαμορφώνουν, ἀνατρέφουν. Χρειάζεται ἐδῶ νά προσέξουμε ἀκόμα ἕνα σημαντικό σημεῖο. Ἡ ποιητική λειτουργία τῶν γονέων ἐνῶ ξεκινᾶ μέ τή γέννηση τοῦ παιδιοῦ, συνδέεται ἄμεσα μέ τήν ποιότητα τῆς συζυγικῆς σχεσης. Ἐπειδή συνδιαμορφώνουν, δημιουργοῦν, εἶναι ποιητές τῆς συζυγίας τους, μποροῦν νά γίνουν ποιητές-γονεῖς. Ἄλλωστε αὐτή τή σχέση ὑπογραμμίζει καί ἡ πρώτη εὐχή τοῦ γάμου «...ὅτι σόν θέλημά ἐστιν ἡ ἔννομος συζυγία καί ἡ ἐξ αὐτῆς παιδοποιΐα...». Ἡ ἔννομος συζυγία εἶναι μιᾶς διπλῆς ὄψεως ἔκφραση. Ἐνῶ φαίνεται ὅτι μιλᾶ γιά τήν κατά νόμο συζυγία, ἀναφέρεται στή σύμφωνα μέ τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ συζυγία. Διαβάζοντας τό ἀποστολικό κείμενο τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Γάμου, τό ὁποῖο εἶναι ἀπόσπασμα ἀπό τήν πρός Ἐφεσίους Ἐπιστολή τοῦ ἀπ. Παύλου, ἀντιλαμβανόμαστε εὔκολα ὅτι κυριαρχεῖ ἡ ἀγάπη τοῦ ἄνδρα πρός τή γυναίκα ἡ ὁποία ἔχει πρότυπο τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ πρός τήν Ἐκκλησία Του. Μᾶς βοηθᾶ καί ὁ ἅγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ὅταν γράφει: «Γνώρισμα τῆς μητέρας δέν εἶναι ἡ γέννηση τῶν παιδιῶν, γιατί εἶναι δῶρο τῆς φύσεως, ἀλλά ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν, γιατί αὐτό ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ἐλεύθερη ἀπόφασή της... Δέν κάνει λοιπόν τή γυναίκα πραγματική μητέρα ἡ γέννηση παιδιῶν ἀλλά ἡ καλή ἀνατροφή τους».

Ἀκούγεται συχνά αὐτό. «Θέλω τό παιδί μου νά...» ἤ «θέλω νά ἀποκτήσω ἕνα παιδί ἀλλά ὁ... ἄλλος (ὁ σύζυγος) δέν θέλει». Ἤ ἀκόμα «πηγαίνουμε στήν πρώτη τάξη» ἤ «δίνουμε ἐξετάσεις».

Ποῦ βρίσκεται τό κακό σέ ὅλα αὐτά; Ἡ ἀπάντηση εἶναι πολύ ἁπλή. Στή μετακύληση τοῦ κέντρου βάρους ἀπό τή συζυγική σχέση στή γονεϊκή. Ἡ ὁποία μέ τή σειρά της ὁδηγεῖ στήν ἐπίσης λανθασμένη ἀντίληψη: Οἱ γονεῖς ἀνεξάρτητα ἀπό τήν ποιότητα τῆς συζυγικῆς τους σχέσης μποροῦν νά διαπαιδαγωγήσουν τό παιδί τους κινούμενοι μέ πυξίδα τό καλό του. Ἄς σκεφθοῦμε ὅμως: ποιοί εἶναι οἱ παράγοντες πού καθορίζουν τό καλό του παιδιοῦ; Ἡ ἐποχή, δηλαδή οἱ ἱστορικό-κοινωνικές συνθῆκες, οἱ ἀξίες ἤ κάτι ἄλλο;

Ἡ συζυγική ζωή εἶναι ἕνα πεδίο διαλόγου, δημιουργικότητας, συμμετοχῆς, ὑπέρβασης τοῦ «ἐγώ» καί διαμόρφωσης τοῦ «ἐμεῖς». Αὐτό τό πεδίο εἶναι τό ἔδαφος στό ὁποῖο μποροῦν νά καρποφορήσουν τά παιδιά μας. Σέ αὐτό τό πεδίο καλλιεργεῖται καί διαμορφώνεται ὁ σεβασμός γιά κάθε ἄνθρωπο καί γιά τό ἄλλο φύλο, ἡ κατανόηση τῆς ἀξίας τοῦ ἑαυτοῦ καί τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἡ ἀγάπη, ἡ χαρά, ἡ μακροθυμία, ἡ ἔμφαση στίς ἀξίες καί πάρα πολλά ἀκόμα.

Ἄς προσθέσουμε ἐδῶ ὅτι οἱ Ἐπιστῆμες τῆς Ἀγωγῆς ἀλλά καί πολλοί ἄλλοι μιλοῦν γιά τή δύναμη τοῦ παραδείγματος. Τά παιδιά μας δέν μαθαίνουν ἤ δέν πείθονται ἀπό τά λόγια μας ἀλλά ἀπό τίς πράξεις μας. Ἀπό τόν τρόπο, τήν εἰλικρίνεια μέ τήν ὁποία βιώνουμε τίς ἀξίες πού προτάσσουμε.

Ἀπό τό βιβλίο «ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΤΟ ΤΕΛΟΣ... ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΡΧΗ» τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Ἀντωνίου Καλλιγέρη, τῶν ἐκδόσεων «Ἀρχονταρίκι».

π. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΑΛΛΙΓΕΡΗ
ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΤΟ ΤΕΛΟΣ... ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΡΧΗ
ΔΙΝΟΝΤΑΣ ΕΛΠΙΔΑ ΣΤΟΝ ΓΑΜΟ
ΠΡΟΛΟΓΟΣ
Μητροπολίτου Λεμεσού κ. Αθανασίου